

Ferðavinnan skapt nýtt kjak um gongd í haga

- Fyri summi verður náttúran brúkt til hvíld og heilsubót, men hjá bóndunum er talan um teirra arbeiðspláss. Tá slík ymisk sjónarmið mótast er tað sjálvsagt, at tað endar í stríði, sigur etnologurin Bjørg Jacobsen, um kjakið um gongd í haga

HALLUR AV RANA

HALLUR@SOSIALURIN.FO

Tað kjakið, sum seinastu mánaðirnar hefur livað í føroysku fjølmiðlum um gongd í haga, er eitt beinleiðis úrslit av eini broyttari mynd av náttúruni. Tað er sjónarmiðið hjá etnologinum Bjørg Jacobsen, ið metir, at fyri nøkrum árum síðan hevði ongin gróðrarbotnur yvirhøvur verið fyri einum slíkum kjaki í Føroyum.

- Í romantikkinum bleiv náttúran nakað, ið man skuldi ansa eftir og njóta. Tann tankin tykist í dag at hava tikið yvirhond, tí samstundis sum alsamt fleiri fólk búa í býum, so ynskja vit at taka náttúruna við okkum. Tað

er eitt rák, ið man sær aftur í, at vit fáa okkum hønur í havan, meðan maturin skal verða súltaður, fermanteraður, økologiskur o.s.fr., sigur hon og heldur fram.

- Samstunds eru vit farin út at ganga í fjøllunum. Fyrr gekk slíkt mest fyri seg í vælverustøðum, men nú vindur tað upp á seg at fara út og njóta náttúruna, ið bráðliga hefur fingið nakrar eginleikar. Hon er so fitt og tað er synd í henni, meðan man fyrr bara var í henni. Hetta er ein gongd, ið vindur upp á seg, ikki minst í ljósinum av veðurlagsbroytingum.

Ein samanbrest

Fyri nøkrum árum síðan var ein slík tankagongd óhugsandi, visir etnologurin á. Tí tað livdi man av jørðini, og var hon ikki nakað, ið man brúkti til ítriv.

- Tá gekk man bara í haganum í konkretum ørindum, so sum at skera tørv, mjólka neytum, hygga eftir seyðinum ella eftir

fugli og eggum. Man fór ikki fyri stuttleikar at njóta nakað sum helst.

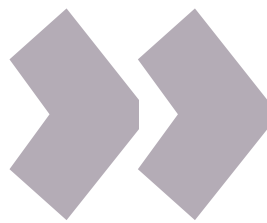
Tá tað eru summi, ið brúka hagar og fjøll í síni frítíð, so eru tað enn fleiri fólk í Føroyum, ið liva av jørðini. Tí sær man stundir ein samanbrest millum bólkar við ymskum áhugamálum í fjølmiðlum.

- Fyri bóndur er náttúran eitt arbeiðspláss, meðan onnur brúkar tað til hvíld og heilsubót. Men hetta er arbeiðsplássið hjá bóndanum, so sjálvandi endar tað í einum stríði, visir Bjørg Jacobsen á.

Náttúran sum ein vøra

So hvørt sum heimsins býir vaksa seg størri og størri, hefur náttúran fingið ein heilt annan týðning fyri tað modernaða menniskja.

- Alsamt fleiri menniskjur hava trupult at fáa atgongd til reint vatn, fríska luft o.s.fr. Stórbýurin megna ikki at veita hetta. Tí er

- Alsamt fleiri menniskjur hava trupult at fáa atgongd til reint vatn, fríska luft o.s.fr. Stórbýurin megna ikki at veita hetta. Tí er rein náttúra vordin ein vøra. Vit hava tað luksus, at tað er beint uttanfyri okkara vind-eyga. Tað fellir okkum bara ikki inn, at hon er ein vøra fyri onnur

rein náttúra vordin ein vøra. Vit hava tað luksus, at tað er beint uttanfyri okkara vindeyga. Tað fellir okkum bara ikki inn, at hon er ein vøra fyri onnur, sigur etnologurin.

Bjørg Jacobsen vísir á, at føroyskir bóndur og eigarar eru nústani byrjaði at fáa eyguni upp fyri hesum, men føroyska ferðavinna hevur vitað av hesum í fleiri ár og hevur marknaðarført landið hareftir.

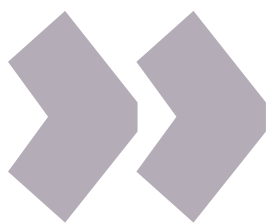
- Vit marknaðarføra okkum sum unspoiled og hevur hagin nú fingið ein nýggjan leiklut. Hann er ikki longur bara arbeiðsplássið hjá bóndunum, men eitt vælveruøki hjá allari verðini, greiðir hon frá.

Og tað er júst marknaðarføringin av føroysk náttúruni sum eina vøru, ið nú ger, at spurningurin um gongd í haga er viðkomandi, metir etnologurin.

- Spurningurin hevur ikki verið aktuallur áður. Lógin sum avmarkar gongd í haga er frá 1937, men eingin hevur tikið hædd fyri henni. Men bráðliga er hon vordin viðkomandi, tí ferðavinna hevur skapt eitt nýtt kjak um hetta. So á tann hátt er ferðavinna eitt tvíeggjað svørð. Utan hana høvdu vit havt náttúruna í frið, men nú tvingar hon okkum at taka støðu til nakað, ið áður ikki hevur verið neyðugt, sigur hon.

Tað at føroyska náttúran verður marknaðarførd um allan heim og er ein vøra, ið fólk ferðast langt fyri at fáa hendur á, eru góð tíðindi fyri landbúnaðin. Hetta merkir nevnliga, at bóndur nú hava møguleikan at víðka um inntøkugrundarlagnum frá jørðini.

- Jørðin verður eitt nýtt slag av aktiv hjá eigarunum. Nú eru tað ikki bara seyðir, ið skulu vera har, men eisini fólk. Landbúnaðurin hevur í nógv ár kasta lítið av sær til samlaða landsbúskapin, men nú eru nýggir møguleikar í eygsjón. Teir siggja nú, at teir hava eina vøru, ið onnur vilja hava, og tað er ikki lógið, at teir vilja gagnnýta tað, sigur Bjørg Jacobsen.

- Tá gekk man bara í haganum í konkretum ørindum, so sum at skera tørv, mjólka neytum, hygga eftir seyðinum ella eftir fugli og eggum. Man fór ikki fyri stuttleikar at njóta nakað sum helst.

Bjørg Jacobsen. Mynd: Álvur Haraldsen